બનામે ખુદા

દર્દે જીગર

અથવા

(સનમકા પુજારી)

નાટકનાં ગાયનો.

રચનાર.

તખલ્લુસ મુનશિ મેહશર

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

જકીહુસેન મીરમોસેનઅલ્લી

માલીક ધી કુવીન એલેકઝાન્ડ્રા થીએટ્રીકલ કં.

ઓફ લખનૌ.

હાલ મુ. અમદાવાદ ધીકાંટા શાંતિભુવન થીએટર

મૂલ્ય. ૦—૩—૦

આવૃત્તિ. ૧ લી   પ્રત ૫૦૦

સવંત ૧૯૭૭   સને ૧૯૨૧

શ્રી જૈન એડવોકેટ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં શા. ચીમનલાલ ગોકળદાસે છાપ્યાં.

ઠે. ઘીકાંટે જેશીંગભાઈની વાડી–અમદાવાદ.

દર્દે જીગર નાટકના

ટુંક હેવાલ

અંક પહેલો

સીન ૧ લો—સાહેલીઓકા ખુદાકી તારીફ કરતે નજરાણી. મહેલ ખુદસરકા

સીન ૨ જો—ખુદસરકા અપની બીબી હંજાલકા અપને મકાનસે નીકાલનેકો કહેના હંજાલકા ઇન્કાર કરના, ઓર હંજાલકો પાગલ કરકે પોલીસકે હાથ ગીરફતાર કરવા કર પાગલખાને ભેજવાના.

સીન ૩ જો—અલકુમા ઓર હીંદસાહ સહુદા ઇન તીનકા બાગકા નકશા ખેંચના તબરીસકા આના ઉપર આશકહોના, અલકુમાકા નકશા દીખાના તબરીસકા નકશેમેં ફસલા હેના, ઓર અપને આપકો મહોબત કરના જાહેર કરના,

સીન ૪ થો—કોમીક ફુનન બચ્છનકા આપસમેં વાતચીત કરના, ડાલીકા આના ઓર ડબલુકે ઇશ્કમેં આફુજારી કરના.. લુસાકા અપને નોકર ફુનન બાછનસે અપને હુસનકી તારીક કરના, ઓર કરાના, ડાકટરકા આના. ઓર અપના બીબીપર કફા હોના, ડબલુકા આના ઓર ડાલીકે નામકા ખત ઓવરકોટકે કોબમેર

રખકે ચલે જાના. ડાલીકા આકર અપને ડબલુકા ખતદેખ કર ખુશ હોના, ડાકટરકા અપની આશુકાઈનામ ખત લખકર ચલે જાના, ડાલીકા અપને નોકર ઝુનન બછનકો ખુટ લાનેકુ કહેના ડાલીકા ડબલુકે ઇશ્કમે એ કરાર હોકર ચલે જાના,

સીન ૫ મો—ઇતહાદકા મહેલ, સરજુકાકા અપને ઉપર અફસોસ કરના, ઇતહાદકા આના ઓર અપની બેટીસે મીલના હંજલાકા આના ઓ ઇત્તહાદકા ઉસસે હાલ દરીયાફ્ત કરના હંજલાકા અપને બાપ ઇત્તહાદકો પેછાનકર કુલહાલ અલકુમાકા બ્યાન કરના

સીન ૬ ઠો—કોમીક, ઉસાકા આના ડબલુકા ઉસાકે ડાલી જાનકર ઉસસે વાતો કરના, ડાલીકા આના ડબલુકા પતાનપાના, ડાક્ટર-કા અપની માશુકકા સમજકર ડાલીસે મહોબતકી બાતો કરના. ડાકટરકા અપની બેટી ડાલીકો દેખકર ગભરાના, ડબલુકા લુનાકો દેખકર ગભરાના, ડાકટરકા અપની બીબી લુસાપર કફા હોના, ઓર ચલે જાના.

સીન ૭ મો—મહેલ, સાહેલીયોકો અલકુમાસે બાતો કરના, હુસ્સરકા અલકુમાસે શાદી કરનેકો કહેના, અલકુમાકા ઇકરાર કરના, તબરીસકા આના અલકુમાકા શાદીકા હાલ સુનકર અફસોસ કરના.

ડ્રૉપ.

અંક બીજો

સીન ૧ લો—હુસ્સરકા અપની બીબીકા જમા કીયા હુઆ રૂપીયા બેંકસે તલપ કરના, બેંકરો જવાબકા આના, અલકુમાકા

હુસ્સરસે હાલ પુછના, હુસ્સરકા અલકુમાપર કદા હોકર ખુદ કુસીકે લીયે કહેના, અલકુમાકા અપને શૌહરકે હુકમપર ઝહેર પીનેકે લીયે તૈયાર હોના, ઇતહાદકા રોકના, અલકુમાકા ઝહેર પીલેના, હુસ્સરકા હંજલાકો દેખકર બુરા ભલા કહેના. હંજલાકો તમંચેસે માર ડાલના ઓર ઇતહાદકો ભી કતલકર દેના હંજલાકા અપને ખુનસે પરચા લીખના, હુસ્સરકા અલકુમાકે ઘોડેમેં અલકુમાકો દફન કરવાનેકું કહેના

સીન ૨ જો—પાગલખાના, હુસ્સરકા અલકુમાકો હંજલા સમજકર અલકુમાકો બંધ કરના. અલકુમાકો બેહોશ દેખકર ડાકટ-રકો બોલાકર હોશ મીલાના.

સીન ૩ જો—કબરસ્તાન, હુસ્સરકા અલકુમાકી કબર સમજ કર રોના,

સીન ૪ થા—સખી મરદકે દરવાજેપર ખેરાતકા બટના, તબરી સકા આકર ખેરાત લેના, ઓર અપના ઇરક જાહેર કરના,

સીન ૪ મો—કોમીક આયનેવાલા, ડાલીકા અપને નોકર છુનન બછરસે કહેકર પુરાને બબરચીકો નીકલવાના ઓર ડબલુકો બબરચીકે કામપર નોકર કરવાના, ડબલુકા ઓર ડાલીના આંપસમેં મહોબત કરના, ડબલુકા પ્યાર લેતે હુવે આયનેમેં ડાકટરકા દેખાતા, ભાગનેકે લીયે તમંચા લાના. ડબલુકા ડાકટરકો દેખકર તમામ બરતન તોડના, ઓર અંડા ખા જાનેકી ચોરી ડાકટરપર જાહેર કરના, ડાકટરકા છુનન બુરછનસે પુછના, ઓર અપની બેટી ડાલીપર કદા હોના, ડબલુકા આયનેકા હાલત બ્યાન કરના. ડાલીકા આયના અંદર લે જાકર તોડના, ડાકટરકા બાલ બનાનેકો આના, ડબલુકા ડાકટરકા શુટ પહેરકર ડાકટરકો પાગલ બનાના,

સીન ૬ ઠા—તબરીસકા ઔર ઇસકા દોસ્ત તંજીલકા આપસમેં બાતો કરના, ઔર તબરીસકો સમઝાના, તબરીસકો અપને આપકો હલાક કરનેકો ચાહના, અંજીલકા બચાના, એક નોકરકા ઇખબાર લાના, ઔર ઉસમેં અલકુમાકે મરનેકી ખબર તબરીસકો સુનાના, તબરીસકા અલકુમાકે મરનેકી ખબર સુનકર બેહોશ હોજાના,

અંક તીસરા

સીન ૧ લો—પાગલખાન, સલજુકાકા ડાકટરસે મીલકર અલકુમાકો છોડાનેકુ કહેના, ડાકટરકા ઇન્કાર કરકે ચલે જાના, અલકુમાકા દારોગા જેલકો સોતે હુએ દેખકર ઉસકી ખીસાસે ચાવી નીકાલકર પાગલખાનેકા દરવાજા ખોલકર અલકુમા ઔર સલજુકાકા નીકલ જાના.

સીન ૨ જે—કબરસ્તાન, તંજીલકા ઔર તબરીસકા અલકુમાકા કબર સમજકર રોના, સલજુકા અલકુમાકા આના, તબરીસકો અલકુમાકા નામ લેલે કર રોતે હુએ દેખના, અલકુમાકા તબરીસકે પાસ જાના, ઔર અપને આપકો જાહેર કરના, તબરીસકા અલકુમાકો જીંદા દેખકર ગલેલગ મીલના,

સીન ૩ જે—રાસ્તા, ડાલીકા અપને નોકર ફુનનબછનસે મકાનનો બદલવાનેકે લીએ અપને આપસે કહેલવાના,

સીન ૪ થો—ઇસ્પીતાલ, ડાકટરકા ઔર ડાલીકા બેઠે હુએ નજર આના, ડબલુકા દર્દે જીગરકા બીમારીકા ઇલાજ જાનના. ઔર ડાકટરકો બતલાના, ડાકટરકા અપની બેટી ડાલીકો દર્દે જીગ-

રકા બીમારીકા ઇલાજ શીખાનેકો કહેના, ડબલુકા તનહા મકાનમેં બતાનેકો કહેના, ડાક્ટરકા ડાલી ઓર ડબલુકો એક તનહા મકાન દેના. ડબલુકા ડાલીકો પ્યાર તેકર હુએ દેખના, ડબલુકા વહાંસે ભાગકર ઓર મરીજોંકુ બરાબર લેટના, ડાક્ટરકા અપની બેટીસે પુછના, ડાલીકા ઇનકાર કરના, ડાક્ટરકા એક એક મરીસકો દેખના, ડબલુકે સીનેપર હાથ રખના ધડકન પાના. ઓર નીશાનકે લીયે મુછ કતર દેના, ઓર પુલીસકે બોલવાના, પુલીસકા આના, એક મુછવાલેકો ગીર-ફતાર કરનેકુ કહેના, ડબલુકા અપની એક મુછ દેખકર સબકો એક એક મુછ કાટના. પુલીસકો આકર સબકો એક એક એક મુછ દેખકર ગભરાના, ઓર ચલે જાના, ડાકટરકા એ હાલ દેખકર અપની બેટી વિવાહ કરનેકો કહેના, ડબલુકા ઇકરાર કરકે અપને આપકો જાહેર કરના, ડાલી ઓર ડબલુકા સાદી કરદેના.

સીન ૫ મો—ખુસ્સરકા મહેલ, ખુસ્સરકા આના દોસ્તકા સાથ વાતો કરના, અલકુમાકા આના. ખુસ્સરકા અલકુમાકો જીંદા દેખકર ઉસકુ મારનેકે લીયે તમંચા ઉઠાના, તબરીસકા બચાના, ખુસ્સરસે કાતાબ છીનના.

ડ્રોપ

તબરીઝ ઓર અલકુમાકા વાતે કરના, ઓર ખુસ્સરકા તબ-રીસકો ગીરફતાર કરના, ઓર કાતાબ છીન લેના, તંજીલકા પુલીસ લાકર, ખુદ્દસરકો ગીરફતાર કરના, કાતાબકા છીન લેના.

દર્દેજીગર નાટકકા ગાયનો.

૧

મજે વીશાલકે હાંહાં લુટે નોને હાલકે,
બાહોંમે બાંહો ડાલકે દીલપુર મલાલકે અરમા નીકાલકે હાં,
હાં રૂખફેરો ઇધર તુજપે વારૂ ગોહર મેરે રશકે કમર
હમ નદીદે હેં તેરે વીસાલકે.

૨

એ દુનીયા મક્કારીકા ઘર હે ઇસકા નહી ઇંતબાર
જીનહાર દેખો કીતના શર હે,
જીસકો દેખા દેખા યાર માર પાયા નહી ઇસમે
વફાકા નીશાન.
યાર મક્કાર હે સારાં જહાં અપને મતલબકા એક બશરહે
જાલીમએ જમાના ઇસમેં ભુલેસે દીલ ન લગાના,
ઇસમેં દુશમન હે બેગાના અસ્મત શાર હે ઇસમેં
બતકાર,
ઇસમેં ઇજ્જતકો જાનેકા ડર હે.

૩

સામને બેઠકે દીલકો જો ચોરાયે કોઈ
એસી ચોરીકા પતા ખાક લગાય કોઈ

કુચ યે જુલ્ફમેં મુદ્દતસે ભટકતા હું મેં
મુજ સીયા બખ્તકો રસ્તે પેં લગાયેં કોઇ
તેગે અબરૂકી નીશાની મુંજે મરમરકી મીલી
દામને જખ્મકો ટાંકા ન લગાયે કોઈ

૪

ખુશકો ડાલીપે વો કહેતે હે સમર દેખેંગે
નોકે શમસીરપેં મુજઝારકા સર દેખેંગે,
તીર ગઢ જાઈગે હર દીલમેં હરેક પેલુમે
જીસ તરફ નાજસે ઓ તીરછી નજર દેખેંગે
ચરકે દેખે ન ગયે નાજસે દીલવર બોલે
કલ ઈસી તીરસે હમ તેરા જીગર દેખેંગે

૫

ક્યું જા રહા હે મેરી મીટીકો ખુવાર કર કર
પાયમાલ ઠોકરોસે મેરા મજાર કરકે
મુજસે નજર મીલાકે ઓ બેવફા સીતમગાર
ક્યું ફેરલી નીગાહે આંખો કો ચાર કરકે

૬

મુંજસેહી પુછતાકે સુરાખ દીલમેં ક્યું હે
તીરે નજરકો મેરે સીનેકે પાર કરકે
એક ચાક હો તો સીલઉં હમ દમ ગીરે બાન અપના
જાલીમને ફાડ ડાલાહે તાર તર કરકે

૭

તેરી ફુરકતમેં પ્યારે સીનેપે ચલતે હે આરે
દીન રે। રે। મેને ગુજારે ઓર શબકો ગીનતી હું તારે
બ્હેરે ખુદા જલદીસે આજા દીલકી લગી બુજાજા
આગસી લગતીહે સીનેમેં મેરે પ્યારે.
ઓર સબકો ગીનતી હું તારે.

૮

ઉમર મેરી બાલી હાંરે સાવરીયા
જબી ખેલતી હું અબતક ખીલોનેસે
એ બ્હેરી હે એ બીલ્લી હે એ મુરગીહે
એ બકરી હે, એ ગુઢીયા હે.
ઇન્કો રીઝાઉં કેસે, હાંએસે, ફુચુ ફુચુ
હીઅર હીઅર હીઅર હીઅર
લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ લ
હીપ હીપ હુરરે હીપ હીપ હુરરે.
વેરી વેલ વેરી વેલ, હા હા હા હા
છોટીસી ગુજરીયા મોરી પતલીસી કમરીયા,
ચલુ ચાલ ચલકે હાંરે સાભરીયા
ફુચુ ફુગી બજાઓ બેટા તુમ બનો કલન્ડર
તાકે નાચે મજે મઝેસે, એ બંદી ઓ બંદર
હા........હા........હા........હા........હા

૯

આજ દીલભરકો ગલેસે લગાઈંગે
સીનેસે સીનાં મીલાઈંગે જાઈંગે
અપને દીલદાર ગુલે રૂખસારકે હાં હાં હાં
જી ભર ભરકે બોસે ઉડાઈંગે
જલદી જાકે મીલું મેં દીલદારસે
અપને ગમ ગુસારસે ગુલે બેખારસે
હોના એસા હો જાઉં મીસ
ડીયરકો ગોરે ગોરે ગાલોં કે દું જાકે કીસ
બોસે ગુલશનમેં ગુલકો દીલાઈંગે

૧૦

મખતલકી જાનબ તેગે બુરરાં લેચલાં
ઈશ્ક અપને મુજરમોંકો પાવાજાઉલાં લેચલાં
બે મરવ્વર નાવક અફ્ઘન મરહબાં સદા આફ્રરી
દીલકા દીલ જખમી કીયાં પૈંકાકાં પૈંકાં લેચલાં
તોરે દર્શનસે પરસન હું મોરે દીલદાર
કારે નેનોકી લાગીહે કટાર
તીરે અબરૂ હુવા હે જીગર વાક પાર
તલપત હું દીન રહેના જાન એસા કીયા વાર
કહાં એ દાસતાને દીલ કહાં મજનુકાં અફ્રસાના
તેરા સોદા સોદાઈ તેરા દીવાના દીવાના
જમે રહેતે હે નકશે હરઘડી કાફીર અદાંઉકે

મેરે સીનેમેં દીલ હે યા કોઇ તસ્બીરે બુતખાના
કારે નેનોકી લાગી કટારાં

૧૧

આયે હે બાદરવા એ બાદરવા વરસન આયે
નન્ની નન્ની બુંદણુ વરસ વરસ યું ઓર મનકો લોભાયે
બાદરવા વરસાયે

કોયલાકી કૂક સુનત હુક લેત છતીયા
ધડક કરના પડે પીયા બીનુ પપૈયા પીયા પીયા કરત બાદરવા

૧૨

જાઓ જાઓ હમ ન બોલે તુમસે ગુઇયાં—રાર ન મચાવો
એસી બાતે ન બનાઓ ન સતાઓ ન જરાઓ
થર થર કાંપે જી અરવા હાં ન લજાઓ
ધન ધન જાગ જાગે આજ ખીલી મનવાકી કલીયા
કુલે સહેલીયાં હાર ગોરીકો પીનાઓ
આજ સખી ચાંદસે મીલેગા આફતાવ કબતક
કરોગી તુમહે જાવા
બોસા લેગા દુલ્લા જબ સુનો તોએ જનાબ

૧૩

મરકેભીન હો તાનમેં હુસનુકી સરકાર જુદા
તુજસે કરતા સે મુઝે ચરખ સીતંગાર જુદા
દામે સૈયાદમેં હું તો બોલું તો તડપું કહું કર
પરહેં ફ્ચીમેં તો ચુટકીમેં હે મીનકાર જુદા

૧૩

હાફીસ ખુદા તુમારા જાઓ દીલબર આરા
હાફીસ ખુદા તુમારા સીનેપે આજ દીલબર
મેરે ચલાહે આરા
ગમકા મેરે જીગરપર ખંજર ચલા કધારા
ઇલાહી ખેર કરે આજ રંગ બે ઢબ હે
ટપક રહા હે કઇ દીનસે આ ભલા દીનકા
જો હાલ પુછે જાનેકા લોક પુછેગે કહુંગા
રસ્તે મેં લુંટ ગયા કાફલા દીલકા
ભૂલ ન જાના મુજકો દીલારા જીનેસે વરના હોગા કીનાર
જીંદગીમેં ગરકી વફા દીલબર મીલુંગા અછા હોતા હું વીદા

૧૪

પેહલું મેં કભીયારકે અગીયારકો દેખા
ગુલસે ન જુદા હમને કભી ખારકો દેખા
અછા ન કભી હોતે ઇસ આજારકો દેખા
દમ તોડતે હર ઇસ્કકે બીમારકો દેખા
કીસ ચીજસે કરતા હે તુ હેરાન હોકે ટુકડે
પડતે ન કસી દીલપે તેરે વારકું દેખા

૧૫

ચલોરે ગોરી જોબના સમારકે
હાંરે ગોરી ચલોરે
છતીયાં હો બારકે આયે દીન પ્યારકે અપને દીલદારકે

ગલેમેં બાંય ડાલકે દુલા દુલનસે મીલા
ગુંચે ગુલબદનકો મીલા લાલા સોસનસે મીલા
ચાંદસે ચમન મીલા હરસુ બાલા હે આએ દીન
પસલે બહારકે

૧૬

જીસ દીનસે મુજકો ઇશ્ક બુતે સીંબર હુઆ
ઉસ દીનસે ચાક ચાક મેરા પેરહન હુઆ,
આશક હું ઉસકે રૂખ રૂખકા ઓર ઉસબુતકી જુલ્ફકા
દીનકો મુસલમાન રાતકો મેં બ્રેમન હુઆ
દીનહીમેં લુંટ ગયા હે મેરા દીલકા કાફલા
દાખીલ વોરાહ છસ્મસે જબ રાહજન હુઆ

૧૭

મેં વનઠન લંડન જાઉંગા બ્યુટીફુલ લેડી લાઉંગા
મેં દાઢી ઓર મુછોકો અબ બીલકુલ ચટ કરાઉંગા
કરઝન ફેશન ગુલબદન ગુંચાદહેન લાઉં દુલન
દેખ દેખ જેન્ટલમેન બોલે વાહ વાહ વાહ
હીઅર હીઅર

૧૮

મુજે મશીહાકે એશાનસે બચાદેના
તુમીને દર્દ દીયા હે તુમી દવા દેના
સબે વીસાલમે તુમ જીસ આદાસે ઉઠે થે
વોહી અદા મુજે એકવાર ફીર દેખા દેના

૧૮

મેરી હેતપર કોઈ પડદા પોષ આતા હે
સીરા ગયે ગોર ગરીબા સબા બુઝાં દેના

૧૯

જાની કહેના ન ટાલો દીલદારકા
અરે બોસે દેદો ગુહે દુખસારકા

મોસમ આયા હે ફુસલે બહારકા

હુમ કભી બોસા ન દેંગે હુમને ક્યાં જાનકર
દીયા, બસ હટોજી આપને તો ગાલ મેલા કર દીયા
અછા દીલદાર લાવો દુખસાર હોંઠાંસે સાફ કરદઉં સરદાર
હાંરે વોસે દેંગે ન અબતો પેજારકા

૨૦

જહાંસે નકશે હસ્તી અગર મીટાનાથા
મેરા મઝાર સર રહે ગુજર બનાનાથા
તુરોહ ચશ્મસે આતા મેરે સરી આંખોપર
તુજે તો દીલમેં ઈની ખીડકીયોસે આનાથા
અજલસે હુશ્મ પરસ્તી લીખીથી કીસમાતમે
મેરા મીજાજ લડકપણુસે આશક આનાથા

૨૧

જુઠકે તુમ અરદલી નીકલે હમતો મુરશદથેં તુમવલી નીકલે
ગઈ તુમારી હે ગુડસેભી મીઠી તુમતો મીસરીકી
ખોડલી નીકલે વા ભાઇ વા ભાઇ

મુછોકી કર દી સફાઈ, ઇલમે મસીહાનેકી સફાઇ
કે બેઠી બી હમને ગમાઈ
મુહે સાબુભકા સરાયકાં ફાટક હમતો કુચાથે તુમ
તુમ ગલી નીકલે વા ભાઇ વા ભાઇ
હમતો સમજેથે ગોસકા ટુકડા મુંટે રખતેહી તુમ
નલી નીકલે વા ભાઈ વા ભાઇ
જુઠકે તુમ અરહલી નીકલે.

સમાપ્ત.
